

11

Stemmingen moties Begroting Defensie 2024

Stemmingen moties Begroting Defensie 2024

Aan de orde zijn de **stemmingen over moties**, ingediend bij de behandeling van het wetsvoorstel **Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Defensie (X) voor het jaar 2024 en het wetsvoorstel Vaststelling van de begrotingsstaat van het Defensiematerieelbegrotingsfonds voor het jaar 2024**,

te weten:

- de motie-Pool over het Van Heutsz-regiment met vaandel een prominente plek geven tijdens de Nationale Herdenking 15 augustus in 2024 (36410-X, nr. 43);
- de motie-Pool over uitspreken dat verdere integratie van delen van de Nederlandse krijgsmacht met buitenlandse krijgsmachten ongewenst is (36410-X, nr. 44);
- de motie-Erkens/Dassen over het uitwerken van scenario's om Nederland bij verschillende dreigingsniveaus veilig te houden (36410-X, nr. 45);
- de motie-Erkens over het vaker openbaar maken van cyberaanvallen en bijbehorende technische werkwijzen (36410-X, nr. 46);
- de motie-Nordkamp c.s. over het in kaart brengen van het aandeel van in NAVO-landen geproduceerde defensieproducten dat naar buiten de NAVO weglekt (36410-X, nr. 47);
- de motie-Nordkamp c.s. over een onderzoek naar versterking van de stabiliteit en weerbaarheid van de samenleving en de bestrijding van desinformatie (36410-X, nr. 48);
- de motie-Podt/Boswijk over uitspreken dat het voor de veiligheid en stabiliteit in Europa nodig is om Oekraïne zo lang als nodig en minimaal op hetzelfde niveau militair te steunen (36410-X, nr. 49);
- de motie-Podt over het uitwerken van de mogelijkheden van een garantiefonds voor innovaties in de defensie-industrie (36410-X, nr. 50);
- de motie-Tuinman c.s. over het inrichten van een leerproces dat continu de Oekraïense oorlog monitort (36410-X, nr. 51);
- de motie-Tuinman/Diederik van Dijk over het verkennen van de wenselijkheid van een permanente Nederlandse gevechtseenheid aan de oostflank (36410-X, nr. 52);
- de motie-Ceder c.s. over belemmeringen waar reservisten mee te maken kunnen krijgen in kaart brengen en oplossingen daarvoor aandragen (36410-X, nr. 55);
- de motie-Ceder c.s. over het zo snel mogelijk voorbereiden van de plannen voor de oprichting van een tankbataljon (36410-X, nr. 56);
- de motie-Ceder over bij de ontwikkeling van de eigen satellietcapaciteit ook voorbereidingen treffen voor militaire activiteit in de ruimte tegen satellieten (36410-X, nr. 57);
- de motie-Dobbe/Dassen over de regeling voor chroom-6-slachtoffers ook van toepassing laten zijn voor nabestaanden (36410-X, nr. 58);
- de motie-Dobbe/Dassen over spoedig schadevergoedingen uitbetalen aan door chroom-6 getroffen (oud-)medewerkers (36410-X, nr. 59);

- de motie-Dobbe/Ergin over gedurende het proces bij het Internationaal Gerechtshof geen militaire goederen aan Israël leveren (36410-X, nr. 60);
- de motie-Dobbe over de Tweede Kamer volledig informeren over de kernwapentaak en de uitvoering daarvan door de Nederlandse luchtmacht (36410-X, nr. 61);
- de motie-Dobbe over de beslissing tot de bouw van nieuwe onderzeeboten uitstellen totdat voldoende personeel gegarandeerd is (36410-X, nr. 62);
- de motie-Ergin over het stopzetten van alle militaire samenwerking met Israël en het verbieden van alle activiteiten van de Israëlische wapenindustrie in Nederland (36410-X, nr. 63);
- de motie-Ergin c.s. over het onderzoeken van de mogelijkheden van een humanitaire luchtbrug en een maritieme corridor (36410-X, nr. 64);
- de motie-Van Houwelingen over uitspreken dat Nederlandse militairen nooit mogen worden uitgezonden naar Oekraïne (36410-X, nr. 65);
- de motie-Van Houwelingen over een voortrekkersrol nemen in het opstarten van vredesonderhandelingen tussen Oekraïne en Rusland (36410-X, nr. 66);
- de motie-Dassen/Nordkamp over in kaart te brengen in welke mate Nederland aan de PESCO-doelstelling voldoet om 35% van het defensiematerieel gezamenlijk in te kopen (36410-X, nr. 67);
- de motie-Dassen over het intensiveren van gezamenlijke inkoop van defensiematerieel via de Defence Joint Procurement Task Force van het Europees Defensieagentschap (36410-X, nr. 68);
- de motie-Dassen over een lijst van opleidingen, studies en beroepen waarbij het relatief gemakkelijk is om omgeschoold te worden voor een baan in de defensie-industrie (36410-X, nr. 69);
- de motie-Dassen c.s. over het op 24 februari 2024 hijsen van de Oekraïense vlag bij de Tweede Kamer (36410-X, nr. 70);
- de motie-Eerdmans over de mogelijkheid tot inzet van de KMar actief onder de aandacht brengen van burgemeesters en obstakels daartoe wegnemen (36410-X, nr. 71);
- de motie-Eerdmans over afzien van asielopvang op Defensielocaties (36410-X, nr. 72).

(Zie vergadering van 7 februari 2024.)

De voorzitter:

De motie-Erkens/Dassen (36410-X, nr. 45) is in die zin gewijzigd dat zij thans is ondertekend door de leden Erkens, Dassen en Tuinman.

Zij krijgt nr. 74, was nr. 45 (36410-X).

De motie-Ergin c.s. (36410-X, nr. 64) is in die zin gewijzigd dat zij thans is ondertekend door de leden Ergin, Dobbe, Kahraman, Nordkamp, Podt en Ceder.

Zij krijgt nr. 75, was nr. 64 (36410-X).

Ik stel vast dat wij nu over deze gewijzigde moties kunnen stemmen.

Er zijn twee stemverklaringen. De eerste is van de heer Van Baarle van de fractie van DENK. Het woord is aan hem.

De heer **Van Baarle** (DENK):

Dank u wel, meneer de voorzitter. Allereerst de motie op stuk nr. 49. De DENK-fractie zal de criminele invasie door Rusland in Oekraïne in de sterkst mogelijke bewoordingen blijven veroordelen. Wij zijn ook voor solidariteit met de Oekraïense bevolking. Deze motie roept echter op om te allen tijde minimaal op hetzelfde niveau te blijven steunen, wat volgens DENK niet realistisch is om per motie uit te spreken. Wij kunnen daar de gevolgen immers niet van overzien en willen het per geval beoordelen. Daarom stemmen wij tegen deze motie.

Dan de motie op stuk nr. 66. Wij benadrukken nogmaals dat DENK de criminele invasie van Oekraïne door Rusland veroordeelt. Met de kanttekening dat al het bezette gebied terug moet naar Oekraïne en de Russische oorlogsmisdadigers moeten worden vervolgd, vinden wij vredesonderhandelingen altijd verstandig. Daarom stemmen wij voor.

Tot slot de motie op stuk nr. 59. Volgens de laatste informatie kost de uitvoering van deze motie een aantal miljarden. Wij kunnen daarvan de consequenties op dit moment niet overzien. Daarom zullen wij tegen deze motie stemmen.

Dank u wel, voorzitter.

De **voorzitter**:

Heel goed, dank u wel. Dan de heer Tuinman van de fractie van BBB.

De heer **Tuinman** (BBB):

Voorzitter. We vinden de motie-Pool op stuk nr. 44 sympathiek. Wij vinden dat onze krijgsmacht eigenstandig moet kunnen opereren en dat de soevereiniteit van onze eenheden en militairen altijd in Nederland moet blijven. Echter, om eigenstandig te kunnen opereren moet Nederland zich kunnen doorontwikkelen op het gebied van onderzeeërs, F-35's maar ook andere wapensystemen. Binnen NAVO-verband is er altijd sprake van een diepe vorm van samenwerking om Nederland veilig te houden. Het is aan het parlement om vanuit die soevereiniteit samenwerkingen aan te gaan. Daarom stemmen wij tegen deze motie.

De **voorzitter**:

Helder, dank u wel.

In stemming komt de motie-Pool (36410-X, nr. 43).

De **voorzitter**:

Ik constateer dat de leden van de fracties van BBB, JA21, FVD en de PVV voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Pool (36410-X, nr. 44).

De **voorzitter**:

Ik constateer dat de leden van de fracties van de PvdD, de SGP, JA21, FVD en de PVV voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de gewijzigde motie-Erkens c.s. (36410-X, nr. 74, was nr. 45).

De **voorzitter**:

Ik constateer dat de leden van de fracties van GroenLinks-PvdA, de PvdD, DENK, Volt, D66, NSC, de VVD, de ChristenUnie, de SGP, het CDA, BBB, JA21 en de PVV voor deze gewijzigde motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Erkens (36410-X, nr. 46).

De **voorzitter**:

Ik constateer dat deze motie met algemene stemmen is aangenomen.

In stemming komt de motie-Nordkamp c.s. (36410-X, nr. 47).

De **voorzitter**:

Ik constateer dat de leden van de fracties van GroenLinks-PvdA, de PvdD, DENK, het CDA, JA21, FVD en de PVV voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

De heer Nordkamp, van de Partij van de Arbeid.

De heer **Nordkamp** (GroenLinks-PvdA):

Dank u, voorzitter. De motie was in eerste instantie ontraden, dus we horen graag van het kabinet hoe het die gaat uitvoeren.

De **voorzitter**:

Prima. Ik zal het stenogram van dit deel van de vergadering doorgeleiden naar het kabinet.

In stemming komt de motie-Nordkamp c.s. (36410-X, nr. 48).

De **voorzitter**:

Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, GroenLinks-PvdA, de PvdD, DENK, Volt, D66, NSC, de VVD, de ChristenUnie, de SGP en het CDA voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

De heer Nordkamp.

De heer **Nordkamp** (GroenLinks-PvdA):

Dank u, voorzitter. Ook deze motie was in eerste instantie ontraden, dus we horen graag van het kabinet hoe het die gaat uitvoeren. Daarover willen we binnen drie weken een brief.

De **voorzitter**:

Binnen drie weken? Ik zal het stenogram van dit deel van de vergadering doorgeleiden naar het kabinet. De vorige keer was u een stuk flexibeler, meneer Nordkamp, maar dat kan.

In stemming komt de motie-Podt/Boswijk (36410-X, nr. 49).

De **voorzitter**:

Ik constateer dat de leden van de fracties van GroenLinks-PvdA, de PvdD, Volt, D66, NSC, de VVD, de ChristenUnie, de SGP en het CDA voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

Dan de motie-Podt op stuk nr. 50 over het uitwerken van mogelijkheden van een garantiefonds voor innovaties in de defensie-industrie. Nee, eerst even de heer Stoffer.

De heer **Stoffer** (SGP):

Voorzitter. Wij zijn ernstig in verwarring. Ik denk dat u ons genoemd heeft als voorstemmers bij de motie op stuk nr. 48. Ik heb mijn hand een keer heel snel iets opgestoken, maar toen we bezig waren met stemmen had ik 'm naar beneden. Wij hopen dus geacht te worden tegen te hebben gestemd.

De **voorzitter**:

Heel goed. Uw opmerking zal in de Handelingen worden opgenomen.

In stemming komt de motie-Podt (36410-X, nr. 50).

De **voorzitter**:

Ik constateer dat de leden van de fracties van GroenLinks-PvdA, de PvdD, Volt, D66, de VVD, de ChristenUnie, de SGP, het CDA, BBB en JA21 voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Tuinman c.s. (36410-X, nr. 51).

De **voorzitter**:

Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, de PvdD, DENK, Volt, de VVD, de ChristenUnie, de SGP, het CDA, BBB en de PVV voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Tuinman/Diederik van Dijk (36410-X, nr. 52).

De **voorzitter**:

Ik constateer dat de leden van de fracties van GroenLinks-PvdA, Volt, D66, NSC, de VVD, de ChristenUnie, de SGP, het CDA, BBB, JA21 en de PVV voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

De heer Tuinman.

De heer **Tuinman** (BBB):

Voorzitter. De motie die net is aangenomen, de motie op stuk nr. 51 over leren van de Oekraïense oorlog, is ons ten strengste ontraden door de minister. Ons verzoek aan de minister is daarom om ons in een brief binnen zeg drie weken te laten weten hoe ze daarop gaat reageren.

De **voorzitter**:

Heel goed. Ik zal het stenogram van dit deel van de vergadering doorgeleiden naar het kabinet.

In stemming komt de motie-Ceder c.s. (36410-X, nr. 55).

De **voorzitter**:

Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, GroenLinks-PvdA, DENK, Volt, D66, NSC, de VVD, de ChristenUnie, de SGP, het CDA, BBB, JA21 en de PVV voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Ceder c.s. (36410-X, nr. 56).

De **voorzitter**:

Ik constateer dat de leden van de fracties van GroenLinks-PvdA, Volt, D66, NSC, de VVD, de ChristenUnie, de SGP, het CDA, BBB, JA21 en de PVV voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Ceder (36410-X, nr. 57).

De **voorzitter**:

Ik constateer dat de leden van de fracties van GroenLinks-PvdA, DENK, Volt, D66, NSC, de VVD, de ChristenUnie, de SGP, het CDA, BBB, JA21 en de PVV voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Dobbe/Dassen (36410-X, nr. 58).

De **voorzitter**:

Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, GroenLinks-PvdA, de PvdD, DENK, BBB, JA21, FVD en de PVV voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

Volt is niet voor? Maar het is de motie-Dobbe/Dassen! Ik wil geen herrie trappen in uw eigen fractie — jullie zijn maar met zijn tweeën — maar iemand moet het uw fractieleider gaan vertellen en ik wil het niet zijn.

(Hilariteit)

Mevrouw **Koekkoek** (Volt):

Ik kan dat op mij nemen, voorzitter. Hier is contact over geweest. Nadat de motie is geapprecieerd, is er nieuwe informatie over gekomen. Daarom hebben we besloten om niet vóór te stemmen. Daar is onderling overleg over geweest.

De **voorzitter**:

Heel goed. Dat kan gebeuren.

Mevrouw **Koekkoek** (Volt):

Ik ga dus geen grote ruzies veroorzaken. Ik kan u geruststellen.

De **voorzitter**:

Nee, maar u moet het hem vertellen, hè. De motie is dan dus aangenomen.

Dan de motie-Dobbe/Ergin op stuk nr. 60, over gedurende het proces bij het ... Oh, eerst de motie op stuk nr. 59 nog. Mevrouw Koekkoek, u heeft me zo gek gemaakt dat ik de motie op stuk nr. 59 vergeet. Dat is ook weer een motie-Dassen, hè. Ik ben benieuwd!

In stemming komt de motie-Dobbe/Dassen (36410-X, nr. 59).

De voorzitter:

Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, GroenLinks-PvdA, de PvdD en FVD voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Dobbe/Ergin (36410-X, nr. 60).

De voorzitter:

Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, GroenLinks-PvdA, de PvdD, DENK, Volt, D66 en FVD voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Dobbe (36410-X, nr. 61).

De voorzitter:

Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, GroenLinks-PvdA, de PvdD, DENK en FVD voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Dobbe (36410-X, nr. 62).

De voorzitter:

Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, de PvdD, DENK en FVD voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Ergin (36410-X, nr. 63).

De voorzitter:

Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, de PvdD en DENK voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de gewijzigde motie-Ergin c.s. (36410-X, nr. 75, was nr. 64).

De voorzitter:

Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, GroenLinks-PvdA, de PvdD, DENK, Volt, D66, NSC, de VVD, de ChristenUnie, de SGP, het CDA, BBB en FVD voor deze gewijzigde motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Van Houwelingen (36410-X, nr. 65).

De voorzitter:

Ik constateer dat de leden van de fracties van DENK, JA21, FVD en de PVV voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Van Houwelingen (36410-X, nr. 66).

De voorzitter:

Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, DENK en FVD voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Dassen/Nordkamp (36410-X, nr. 67).

De voorzitter:

Ik constateer dat de leden van de fracties van GroenLinks-PvdA, de PvdD, DENK, Volt, D66, NSC, de VVD, de ChristenUnie en het CDA voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Dassen (36410-X, nr. 68).

De voorzitter:

Ik constateer dat de leden van de fracties van GroenLinks-PvdA, de PvdD, DENK, Volt, D66, NSC, de VVD, de ChristenUnie en het CDA voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Dassen (36410-X, nr. 69).

De voorzitter:

Ik constateer dat de leden van de fracties van DENK, Volt, D66, het CDA en JA21 voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Dassen c.s. (36410-X, nr. 70).

De voorzitter:

Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, GroenLinks-PvdA, de PvdD, DENK, Volt, D66, NSC, de VVD, de ChristenUnie, de SGP, het CDA, BBB en JA21 voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

Het goede nieuws is dat we al een vlag gekocht hebben. Dan kan mevrouw Koekkoek misschien ... Nou ja, die vlag is in bestelling. Maar we zijn er dus op voorbereid, mevrouw Koekkoek.

In stemming komt de motie-Eerdmans (36410-X, nr. 71).

De voorzitter:

Ik constateer dat de leden van de fracties van BBB, JA21, FVD en de PVV voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Eerdmans (36410-X, nr. 72).

De voorzitter:

Ik constateer dat de leden van de fracties van JA21, FVD en de PVV voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.